

מאמרים מקצועיים מבית סינאל אקדמי

העלאת גיל הפרישה לנשים: המפלגות חייבות לפרסם את עמדתן לפני הבחירות

נכתב ע"י ארז בוגנים, משנה וממלא מקום מנכ"ל סינאל מלל פייווי

סוגיית העלאת גיל הפרישה של נשים מגיל 62 ל-64 היא סאגה בלתי נגמרת שנמשכת קרוב לעשור. דומה שהמערכת הפוליטית מתקשה להגיע למתווה מוסכם בנושא שעל פניו יש הסכמה רחבה לגבי נחיצותו. כבר בשנת 2012 אמור היה להתחיל תהליך מדורג של העלאת גיל הפרישה של נשים, אך התנגדויות שונות עיכבו את התהליך עד עצם היום הזה. בשלהי שנת 2018 הושגה לכאורה הסכמה פוליטית רחבה על מתווה גיל הפרישה שכולל פתרונות לסוגיות בעייתיות כגון פיצוי לנשים מובטלות בגילאים מתקדמים ולנשים במקצועות שוחקים. העלות הכספית הגדולה הכרוכה בפיצויים הללו הובילה להתנגדות של משרד האוצר והחוק לא חוקק. אי לכך, סוגיה זו מצטרפת לסוגיות רבות שפתרוןן יתעכב עד לאחר הבחירות ויגיע לשולחנה של הממשלה החדשה לכל המוקדם בקיץ 2019.

כניסתן של הבחירות לחיינו היא בבחינת הזדמנות לדיון ציבורי ולהצגת עמדות המפלגות בנושא. יש לזכור, כי כיום יש בישראל קרוב ל-3.7 מיליון מועסקים, עם רוב קטן לנשים: 1,840,000 נשים ו-1,820,000 גברים. החלטה בעניין גיל הפרישה לנשים נוגעת אם כן למחצית כוח העבודה בישראל, ששיעור ההשתתפות שלהן בכוח העבודה עומד על 68% ועולה בהתמדה מאז שנת 2000. למרות שהבחירות תתמקדנה מן הסתם בסוגיות ביטחוניות ומדיניות ורק באופן חלקי בסוגיות חברה וכלכלה, חיוני שהמצע של כל המפלגות והמשנה החברתית-כלכלית שיציגו ראשי המפלגות יתייחסו באופן ישיר ומפורט לסוגיה שתעמוד על הפרק ותוכרע ככל הנראה במחצית השנייה של שנת 2019. יש לזכור, כי ההחלטות בנושא תשפיענה ישירות על מאות אלפי נשים בגילאים מתקדמים ולטווח ארוך על מיליוני נשים עובדות. זכותן המלאה להכיר את עמדת המפלגות בסוגיה זו - בין שהן תומכות בהעלאת גיל הפרישה ובין שהן מתנגדות. ההתחייבות הפומבית של ראשי הרשימות בסוגיה זו תחייב אותם להתגבר על מכשולים ביורוקרטים שונים בהמשך הדרך ותבטיח את יישום המהלך, אם אכן יתחייבו לכך.

לגופו של עניין, ולמרות המכשולים השונים שצצו בשנים האחרונות, הדרך סלולה במידה רבה להעלאת גיל הפרישה לנשים, מהלך בעל השפעה פוטנציאלית חיובית על המשק ולנשים העובדות. גם אם המהלך נולד על רקע החשש מהיכולת של המדינה והקרנות לממן קצבאות של אוכלוסייה מזדקנת, הרי שחשוב לציין כי גלומה בו השפעה חיובית על צמיחת התל"ג - בעזרת כוח העבודה המיומן והמנוסה של הנשים שהמשך תעסוקתן יגדיל בפועל את מצבת העובדים בישראל. בתקופה של אבטלה נמוכה בממדים היסטוריים וביקוש גבוה לעובדים ועובדות מיומנים, השפעת הנשים שתמשכנה לעבוד תהיה גדולה וישירה. מחקר של מכון טאוב חשף את ההשפעה החיובית של מהלך זה על הנשים עצמן. על פיו, העלאת גיל הפרישה מ-62 ל-67 תגדיל את ההכנסה של נשים מפנסיה תעסוקתית ב-45 אחוז ואת ההכנסה מקצבת הזקנה ב-25 אחוז! העלאת גיל הפרישה משתלבת גם ברוח התקופה, דהיינו תוחלת החיים הגדלה והמוטיבציה של עובדים ועובדות רבים להמשיך את הקריירה.

אם המהלך יתבצע, ישראל תצטרף ל-8 מדינות מתוך 20 מדינות ה-G20 ולמדינות רבות נוספות ברחבי העולם שבהן גיל הפרישה של נשים הוא בין 64 ל-66. חלקן מדינות עשירות ומובילות כמו: ארה"ב, גרמניה, אוסטרליה, קנדה ושווייץ שנהנות משנות עבודה נוספות של כוח עבודה מיומן ומנוסה.

כל שנדרש עתה הוא התחייבות פומבית ושקופה של ראשי המפלגות לביצוע המהלך במהלך מערכת הבחירות ויישום החלטי של ההחלטה אחריה.